

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o obrazovanju odraslih

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Razlozi za donošenje Zakona o obrazovanju odraslih uslovljeni su potrebom kvalitetnijeg uređivanja oblasti obrazovanja odraslih, boljeg položaja i sticanja znanja odraslih kako bi se lakše zaposlili na tržištu rada, kao i usklađivanja sa drugim zakonima.

Predlogom ovog zakona se vrši usaglašavanje odredbi koje se odnose na obrazovanje odraslih sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja. Preciznije se definišu, odnosno usaglašavaju određeni pojmovi u oblasti obrazovanja odraslih.

Takođe, preciznije je definisana mogućnost realizacije pilot programa, tako što ga može realizovati pravno lice koje nema licencu za organizatora obrazovanja odraslih, a nakon završetka programa, organizator sprovođenja pilot programa izdaje uvjerenje o pohađanju pilot programa

Pored toga, u cilju sprečavanja zloupotreba preciznije je definisana interna provjeru znanja, vještina i kompetencija, tako što se polazniku daje mogućnost da zatraži od organizatora obrazovanja internu provjeru znanja, vještina i kompetencija, čime mu se izdaje uvjerenje koje nema status javne isprave - njim se ne stiče nacionalna stručna kvalifikacija, odnosno njen dio, ključne kompetencije ili mikrokvalifikacije.

Predlog zakona definiše ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija, daje mogućnost da za programe obrazovanja koji se finansiraju iz javnih prihoda, a koji su obuhvaćeni godišnjim planom obrazovanja, odrasli ne učestvuju u troškovima osposobljavanja za prvu kvalifikaciju.

Ovim zakonom se postiže cilj da svakom pojedincu treba osigurati mogućnost obrazovanja kroz različite oblike obrazovanja jer danas su nezaposleni prinuđeni da svoja prethodno stečena znanja, kroz razne kraće programe obuke inoviraju ili stiču nova znanja, kako bi povećali šanse za zapošljavanje. Tako se propisuje da se obrazovanje odraslih odvija kao: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje.

Takođe, Zakonom se precizira pojam i sadržaj programa obrazovanja odraslih.

Predlog zakona je usaglašen sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikrokvalifikacije. Cilj uvođenja mikrokvalifikacija je brže sticanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada u cilju lakše prohodnosti i mobilnosti radne snage.

Imajući u vidu navedeno, postiže se usklađivanje pojmova u propisima, odnosno zakon se usklađuje sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Navedeno će pozitivno uticati na ujednačenu primjenu navedenih odredbi zakona.

U slučaju „statusa quo” izazvali bi određene nejasnoće u primjeni propisa, imajući u vidu neujednačenost pojmova u zakonima.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim zakonskim rješenjem će se postići sljedeći ciljevi:

- usaglašava se Zakon o obrazovanju odraslih sa drugim propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja,

- veći stepen pravne sigurnosti, koja će se postići unapređenjem zakonskih rješenja koja su izazivala nejasnoće u primjeni.

Cilj donošenja ovog zakona je poboljšati ambijent i izgraditi sistemske preduslove za obrazovanje odraslih, kako bi se poboljšale mogućnosti za zapošljavanje i mobilnost pojedinca na tržištu radne snage. Takođe, doprinijeće se povećanju ličnog standarda i kvaliteta života, povećanju zapošljavanja, preduzetništva, povećanju mobilnosti i razvoju tržišta rada.

Predloženim zakonskim rješenjima će se postići veći kvalitet obuka organizatora obrazovanja odraslih. Stvaraju se uslovi da lica koja su izabrana u akademsko zvanje na ustanovama visokog obrazovanja mogu dobiti potvrdu o andragoškoj osposobljenosti, što je uslov da budu predavači u ustanovama za obrazovanje odraslih.

Takođe, uvođenjem mikrokvalifikacija ciljano se pomaže pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj. Radi se o kvalifikacijama male kreditne vrijednosti, ali koje treba da omoguće brže sticanje novih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne tržištu rada.

Predlogom zakona prvi put uvodi se termin samoobrazovanje koje predstavlja viši stepen samorazvoja koji se zasniva na posjedovanju sposobnosti i vještina da pojedinac vaninstitucionalno i bez pomoći drugih, potpuno samostalno organizuje proces učenja.

Takođe, definisano je da su lokalne samouprave dužne da Centru za stručno obrazovanje do 31. decembra dostave plan svojih obrazovnih aktivnosti za narednu godinu, odnosno izvještaj o realizovanim aktivnostima za tekuću godinu, što će pomoći prilikom planiranja potreba za novim kvalifikacijama.

Predlog Zakona o obrazovanju odraslih predviđen je Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027, kao i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024 – 2027.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?
- **Obrazložiti preferiranu opciju.**

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija se odlučilo za regulatornu opciju iz razloga što neregulatorna opcija ne može dati željene rezultate.

S tim u vezi, neophodno je uskladiti propise, odnosno u propisima uskladiti pojmove u oblasti obrazovanja odraslih (npr. formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje i dr.), ali i preciznije urediti jedan broj postojećih odredbi Zakona (ključne kompetencije i dr., kako bi se obezbijedila njihova jedinstvena primjena u praksi.

U skladu sa predloženim izmjenama definišu se ključne kompetencije, u skladu sa Evropskim okvirom ključnih kompetencija.

Cilj Predloga Zakona o obrazovanju odraslih je stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta u obrazovanju odraslih.

Ovim zakonom se postiže cilj da svakom pojedincu treba osigurati mogućnost obrazovanja kroz različite oblike obrazovanja. Tako se propisuje, da se obrazovanje odraslih odvija, kao: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje, informalno učenje i samoobrazovanje. Takođe, zakonom se preciziraju programi obrazovanja odraslih.

Predlogom zakona se vrši usaglašavanje sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, gdje se po prvi put uvode mikrokvalifikacije. Cilj uvođenja mikrokvalifikacija je brže sticanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne na tržištu rada u cilju lakše prohodnosti i mobilnosti radne snage.

Imajući u vidu navedeno, postići će se veći stepen pravne sigurnosti, što će uticati na otklanjanje nejasnoća u primjeni, a što ne bi bilo moguće učiniti neregulatornom opcijom.

Usvajanje i impementacija zakona će omogućiti realizaciju ciljeva prepoznatih usvojenim dokumentima i opredjeljenjima resornog Ministarstva u ovoj oblasti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu (nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne)?
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Zakon će direktno i pozitivno uticati na lica koja žele da steknu stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju ili ključnu kompetenciju, odnosno na same organizatore obrazovanja odraslih.

Sticanje stručnih kvalifikacija će uticati na osnaživanje preduzetničkog duha, čime se indirektno podstiče stvaranje novih privrednih subjekata i istovremeno povećava tržišna konkurencija koja će se zasnivati na unapređenju kvaliteta ljudskih resursa u Crnoj Gori.

Sticanje mikrokvalifikacija će ciljano pomoći pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj i brže će se odgovoriti

potrebama tržišta rada.

U pripremi Zakona nijesu identifikovani negativni uticaji koje bi njegova primjena mogla da uzrokuje.

Zakonskim rješenjem se ne uvode nova opterećenja građanima i privredi, već se postiže veći stepen pravne sigurnosti, kroz unapređenje zakonskih rješenja koja bi u praksi izazivala nejasnoće u primjeni.

Predložena zakonska rješenja ne utiču na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i na tržišnu konkurenciju.

Sprovođenje propisa neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja neće nastati međunarodne finansijske obaveze.

Primjena propisa će omogućiti priliv sredstava u Budžet u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama, kao i priliv u slučaju naplate kazni propisanih zakonom.

Kroz plaćanje taksi za licenciranje u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama obezbjeđuju se dodatna sredstva u Budžet Crne Gore (*Zakonom propisana taksa za licenciranje 1000,00 evra i Zakonom propisana taksa za izmjenu licence 500,00 evra*).

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana:

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA

procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).

- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška, imajući u vidu da se vrši usklađivanje sa drugim propisima.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija imenovalo je Komisiju za izradu Zakona o obrazovanju odraslih, koju su činili predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Centra za stručno obrazovanje, Ispitnog centra, Privredne komore, srednjih stručnih škola i organizatora obrazovanja odraslih.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih objavljen je 20. maja 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Na predmetni javni poziv nije bilo prijava zainteresovanih predstavnika NVO sektora.

Takođe, u skladu sa Uredbom, 29. novembra 2024. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisalo je poziv za javnu raspravu o tekstu Nacrta zakona koja je trajala do 18. decembra 2024. godine (link: [Javna rasprava o Nacrtu Zakona o obrazovanju odraslih](#)). Primjedbi i sugestija na nacrt zakona nije bilo.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ne postoje prepreke za primjenu Predloga Zakona o obrazovanju odraslih.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće broj novousvojenih ili revidovanih programa obrazovanja odraslih, broj lica koja su prošla program obuke za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju, broj lica koja su stekli sertifikat, odnosno potvrdu za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju, broj novolicenciranih organizatora obrazovanja odraslih i ažurni izvještaji o realizaciji aktivnosti predviđenih petogodišnjim Planom obrazovanja odraslih.

Za monitoring primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Centar za stručno obrazovanje.

Datum i mjesto

Podgorica, 14. februar 2025. godine

Starješina

[Handwritten signature in blue ink]